

Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte yıllık bazda %2,1 büyüdü.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre 2024 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %2,1 ile piyasa beklentilerinin altında büyüme kaydederek 2020'nin ikinci çeyreğinden bu yana en zayıf performansını sergiledi. Reuters anketine göre GSYH'nin bu dönemde %2,6 oranında büyüdüğü tahmin ediliyordu. TÜİK, 2024 yılının ikinci çeyreğine ilişkin büyüme verisini %2,5'ten %2,4'e revize etti. Böylece, yılın ilk 9 ayında Türkiye ekonomisi yıllık bazda %3,2 büyüdü.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre Türkiye ekonomisi yılın ikinci çeyreğinin ardından üçüncü çeyrekte de %0,2 daralarak 2018'ten bu yana ilk kez teknik resesyona girdi.

2024'ün üçüncü çeyreği itibarıyla Türkiye ekonomisinin yıllıklandırılmış bazda büyüklüğü cari fiyatlarla 39,2 trilyon TL, USD bazında 1,3 trilyon USD seviyesinde kaydedildi.

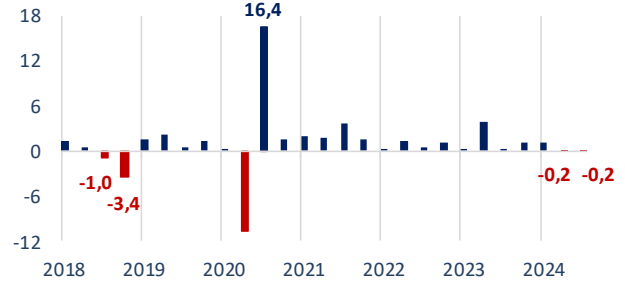
Harcamalar Yöntemiyle Büyüme Katkıları (% puan)					
	2023	2024			2024
	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	9 Aylık
Tüketim	9,8	5,7	1,1	2,1	2,9
Özel	9,5	5,3	1,1	2,2	2,8
Kamu	0,3	0,4	0,0	-0,1	0,1
Yatırım	2,0	2,2	0,2	-0,2	0,7
Stok Değişimi	-3,6	-4,5	-0,3	-2,0	-2,2
Net İhracat	-3,1	1,9	1,5	2,2	1,9
İhracat	-0,7	1,2	0,2	0,2	0,5
İthalat	-2,4	0,7	1,3	2,0	1,4
GSYH (yıllık, %)	5,1	5,3	2,4	2,1	3,2

Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

Tüketim harcamalarının büyüme katkısı yılın üçüncü çeyreğinde arttı.

Zincirlenmiş hacim endeksine göre özel tüketim harcamalarının büyüme katkısı yılın ikinci çeyreğindeki 1,1 puan düzeyinden üçüncü çeyrekte 2,2 puan seviyesine yükseldi. Aynı dönemde kamu harcamalarının büyüme katkısı ise -0,1 puan ile 2021 yılından bu yana ilk kez negatif seviyeye indi. 2022'nin son çeyreğinden bu yana büyüme pozitif katkı sağlayan yatırım harcamaları da bu yılın üçüncü çeyreğinde makine ve teçhizat yatırımlarındaki hızlı daralma (%8,6) nedeniyle büyümeyi 0,2 puan aşağı çekti. Öte yandan, aynı dönemde net ihracat bir önceki çeyreğe kıyasla ivme kazanarak 2,2 puan ile büyüme olan pozitif katkısını üçüncü çeyreğe taşıdı. Bu gelişmede ihracattaki ılımlı artışa karşılık ithalatta kaydedilen hızlı gerileme etkili oldu. 2020'nin üçüncü çeyreğinden bu yana büyümeyi aşağı çeken stok değişimi kalemi ise yılın üçüncü çeyreğinde büyümeyi 2 puan ile sınırlandırmaya devam etti.

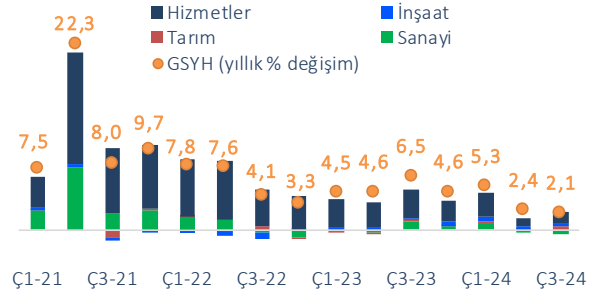
Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış GSYH (çeyreklik % değişim)

Sanayi sektöründeki daralma ile inşaatın katkısı öne çıktı.

Üretim yöntemiyle hesaplanan GYSH verilerine göre yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %2,4 büyüyen hizmetler sektörü, 1,3 puan ile yıllık bazda büyümeye en fazla katkı sağlayan sektör oldu. Bu dönemde yıllık bazda %4,6 büyüyen tarım sektörü yıllık büyümeye 0,5 puan ile son 4 yılın en yüksek katkısını sağladı. Deprem bölgesinde devam eden yeniden inşa faaliyetlerinin desteğiyle olumlu görünümünü koruyan inşaat sektörü de üçüncü çeyrekte yıllık bazda %9,2 oranında hızlı genişleyerek büyümeye 0,4 puan katkı sundu. Yılın üçüncü çeyreğinde sanayi sektörü yıllık bazda %2,2 daralarak son 7 çeyreğin en zayıf performansını sergiledi. Bu dönemde sanayi sektörü büyümeyi 0,4 puan aşağı çekti.

Üretim Yöntemiyle GSYH'ye Katkı (yıllık, % puan)

Beklentiler...

Sıkı para politikası uygulamalarının yılın üçüncü çeyreğinde üretim üzerindeki etkilerinin belirginleştiği görülüyor. Ayrıca, makine ve teçhizat yatırımlarındaki hızlı daralma gayrisafi sabit sermaye oluşumunun da yıllık büyümeyi aşağı çekmesine neden oldu. Deprem bölgesindeki yatırımlar nedeniyle inşaat sektörünün canlı seyri ve dış ticaretteki olumlu görünüm ise üçüncü çeyrekte yıllık büyümeyi destekleyen faktörler oldu. Öncü veriler büyümenin kompozisyonunda, yılın son çeyreğinde de belirgin bir değişim olmadığına işaret ediyor.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.